

G A Z E T A

DE TRANSILVANIA.

AN 81.

(K8 PREANALTA BOIE).

AL VI-LEA

N^{ro} 33.

Brashov, 26. Aprilie.

1843.

Трансилванія.

Сібіїс. АН 27. Априліе к. н. ф8 чеа маї дін 8рмз шедере а деп8тацілор 8ніверсітэцеї націоанале сзсещї. Н8н8маї азк8иторїї пзмзнт8л8ї крзіек, чї шї патріа тоатэ ащепта к8 сете, ка сз к8ноаскз чїва хотзржрї інтересанте але ад8нзрєї, деспре каре се ворбіа ла анчеп8т. Антр'ачеа газета немцаскз дін Сібіїс (дела 2. Маїс) не анкредїнцз, кз ад8нарєа н'а8 дат нїчї 8н феаї8 де хотзржре, дїн прїчїнз к8м аратз, к8мвз л8кр8ріале шї ка8селе, ас8пра кзрора єра сз се деа врео сентїнцз, с8нт м8лт маї серїоасе шї маї імпортанте, шї чер прегзтірї м8лт маї андел8нгате, декзт сз се фїе п8т8т а к8ма андатз рзс8т8рна, анкзт ачеле рзмасєрз пентр8 алте времї. Аша деп8тації антрєв8ірз тоатэ времеа пе кзтз а8 фост ад8наці, спре а хотзрж м8лате ка8зе де ж8декатз, каре с'а8 ад8с ла дзнса, ка ла 8н трїев8нал апелаторї8 че єсте шї каре ан времеа кзт а8 цїн8т діета, н8 с'а8 п8т8т хотзрж шї ампзка. — Пост8лателе ска8н8л8ї Орзцієї де а антрод8че лїмба магїарз ш. а. ш. а. н8 с'а8 л8ат ан с8с, к8м се зїче дїн прїчїнз, кз єле с'а8 ащєрн8т преа тзрзї8. — Деп8тації анторкзнд8сє акасз ашї вор да сєама де тот че а8 л8крат, ан фаца трїмїцєторїлор лор.

Унгарія шї Кроація.

Аграм. Дін Кроація пе кзт п8тем к8леце азм8рїт дїн прегзтірї, се вор да деп8тацілор діеталї неше інєтр8кції, а кзрор к8прїнс нація магїарз н8 лєне ал ва ангіці. Аша комїтат8л Аграм8л8ї ва чере, ка орї че хотзржрї взтзмзтоаре де дреп8рїле чєлор треї церї 8нїте (Кроація, Славонїа, Далмація) с'ар фаче ан діета Унгарїєї, деп8тації сз протїете к8 тотдеадїнс8л; Славонїа шї Кроація сз пзтїаскз н8маї пе ж8мзтате контрїев8ція пе карєа о дз Унгарїа; ан Аграм сз се факз 8ніверсітате ка ан Пєща

шї дела профєсорї сз н8 фїе чер8тз кондіція, ка неапзрат сз к8ноаскз лїмба магїарз; Маїєстатеа Са сз фїе р8гатз, а рєашєза ан Кроація 8н сфат локоціторї8 (ка ан Унгарїа) с8нт презїдїнцз бан8л8ї, кареле сз'шї редокзндєаскз п8тереа шї ваза чеа марє, пе карєа о абеа одїнїорз; пентр8 лїмба славоанз, че ак8ма єсте к8рзцітз де дрождїїле провінціале, сз се ашезе о катєдрз ан Аграм; четатеа Фї8ме пе вїїторї8 сз н8 факз апелациї ла к8ртеа 8нг8рїаскз, чї ла бан8л Кроацієї, пентр8-кз кондіка лецілор дефїцє і8рїсдікїа бан8л8ї дела р88л Драва пзнз ла марєа аспїатїкз; комїтат8рїле Унгарїєї сз фїе стрїнсє, а прїмї скрїсорїле латїне дела комїтат8рїле чєлор треї церї; чєнсорї сз се деа Кроацілор н8маї взрваци, карїї к8носк лїмба славоанз ш. а. ш. а.

Молдавіа.

Іашї, 16. Априліє. Ад8нарєа генєралз са8 анкіє ла 1. а к8ргзтоарїї. Матєрїале трактате де дзнса ан к8рє8л сєсілор а8 фост 8рмзтоареле: а) Пентр8 пздрїле афлзтоаре пе мошїїле мзнзєтірєщї са8 анк8вїїнцат проїект8 аєе аналогїсі рєомєтрїчєше ан 40 де пзрці, шї пе тот ан8л пропрїєтаоа са8 арзндарїї се н8 поатз тзїє, декзт 8на дїн пзрці, к8 кїп ка ан 40 де анї пздрїа тзєтз се фїе рєдікатз ан лок. Паг8єз кз лєцєа ачаста н'о сз се поатз антїнде шї ас8пра пздрїлор партїк8ларє ка ан тоате стат8рїле бїне органїсате, пентр8 кз пздрїле мзнзєтірєщї сзнт м8лт маї п8ціне шї дєсзвзршїт кзкатє. Пзнз ансзшї кодрїї нєрєсвзт8щї а мзнзєтірєї р8шка, ас8ззї н8маї сзнт ачїї че єра пе ла анчєп8т8л ан8л8ї 842. б) С'а8 анк8вїїнцат проїект8 дат ан форма алєчєрєї деп8тацілор пе вїїтор, ал кзр8їа чєл де кзпєтенїє п8нкт єсте, ка ла алєцірїле че с'ар фаче де ак8м, корпосєл єлекторал сз н8 фїе андрїп8тат8 а дієп8т нїчї ат8нчє, кзнд с'ар 8рма врео не орзнд8єалз шї абатїрє; опозїція а8 с8тзр8їт ан-

— ІАТЪ КЪ КЪ ПОЩА ДІН 8РМЪ ЛЪМ
 ШІРГА ОФІЦІАЛЪ ДЕЛА КОНСТАНТИНОПОЛ ПРІН БЪ-
 КЪРЕЦІ ДЕАДРЕНТА, КЪМЪ, ДЪПЪЧЕ АН 8РМА-
 РЕА 8НОР ДІПЕШЕ А АНЗАЦ. САЛЕ ПРІНЦЪЛЪТІ
 МЕТЕРНІХ ТРІМІСЕ КЪТЪ ІНТЕРНЪЦІАТЪРА К. К.
 ДЕЛА ПОАРТЪ, АМЪПЪРЪШІТЕ ПОРЦЕІ ШІ ПЪТЕРІ-
 ЛОР АЛІТЕ СЪР ФІ ЦІНЪТ О КОНФЕРЕНЦЪ ДЕ
 ШАСЕ ЧЕАСЪРІ КЪ САРІМ ВЪФЕНДІ, КЪ ХАЛІА ПША
 КЪПЪДАНЪ ШІ КЪ АЛЦІ ОАМЕНІ АІ ПОРЦЕІ МАІ
 ПЕ 8РМЪ СЕ ФЪКЪ ХОТЪРЪРЕА АН ПРІВІНЦА СЕР-
 ВІЕІ КА: СЪ СЕ АНТРЕПРІНДЪ О НОАЪ
 АЛЕЦЕРЕ ДЕ ПРІНЦЪ; АЛЕКСАНДРЪ ГЕОР-
 ГІЕВІЧ, ПРЕКЪМ ШІ МІХАІА ОБРЕНОВІЧ
 СЪ ПОАТЕ ІНТРА АН НЪМЪРЪЛ КАНДІ-
 ДАЦІЛОР; КІАМІА ПША ШІ ВЪЧІЧ СЪ
 ПЪРЪСІАСКЪ СЕРВІА. ФІЕ КА АМЪПЪКАРЕА
 АЧЕАСТЪ СЪ АІВЪ ШІ АН СЕРВІА 8Н РЕЪЛА-
 ТАТ ВЪН.

РЪСІА. Дела марціні, 9. Априліе. Дела
 Черкасія вѣщале че не він анкоаче, нѣ сжнт
 кѣ тотъла сігъре. 8ніі воіек а ці, кѣ армеле
 рѣсѣці ар фі фѣкѣт оареші каре ісвѣндѣ; ан-
 тр'ачеаа фііндѣк каналеле офіціале пѣзѣск тѣ-
 чере, авем прічінѣ а не андоі деспре адевъ-
 рѣл челор че се аѣд пе де лѣтѣрї. Аѣтѣ
 цім кѣрат, кѣ прегѣтірї де вѣтѣіе с'аѣ фѣ-
 кѣт марї атѣт дін парѣа мѣскѣлїлор, кѣт
 шї дін а Черкасіенїлор, карїі аѣ маї тѣс ан
 парѣа лор пе врео доаѣ тѣі семїнції лѣкѣі-
 тоаре ан мѣнції, че пѣнѣ аѣма стѣтѣсерѣ
 неѣтрале.

— Дін Варшавїа нѣ маї анчѣатѣ вѣіера-
 теле асѣпра неспѣсї ліпѣ де вѣні, асѣпра не-
 мїшкѣрїї фѣврічелор шї асѣпра ненорочїтелор
 спѣкѣлѣцїї кѣ вѣкателе, ла каре се вор адеѣ
 пагѣбе де сѣте мїї. Амѣзратѣл Нїколаѣ се
 аѣцѣантѣ пе лѣна вїітоаре се вїе ла Варшавїа;
 аѣцентарѣ дін парѣа мѣлатора єсте фѣрвїнѣте,
 кѣчї адеѣкѣ жоакѣ ла мїжлок неѣче інѣрѣсе
 стѣлѣчїте. Пѣла марціні тѣрвїіе сжнт лі-
 нїцііте, тоаѣ се аѣлѣ ан паче, іар прѣварї-
 націїіе де вѣмѣ се фѣк де мїнѣне дѣсе.

СПАНІА. Мадрїд. 8. Априліе. Дѣнѣтації
 алешї де ноѣ пѣнѣрѣ аѣѣнарѣа націоналѣ ан-
 кѣ нѣ с'аѣ стѣжне тоці ан Мадрїд. Пѣвлї-
 кѣл єсте фѣарѣе анкордат кѣ лѣарѣа амінѣте
 асѣпра анчѣнѣтѣлѣ дѣсѣатерїлор камерїї ноѣ-
 комїсѣе. Вѣте анѣк тѣамѣ, кѣ націа спѣ-
 нїоалѣ се ва аншѣла шї асѣѣдатѣ, дін прї-
 чїнѣ кѣ мїшлїї маї марї, інѣрїції шї маѣїнѣ-
 цїї маї дрѣчїці нїчї одѣтѣ нѣ с'аѣ пѣс ан
 лѣкѣрѣе, ка тоѣма кѣ прїлѣжѣла адеѣрїї дѣнѣ-
 тацілор де аѣма. Нѣнѣмаї дѣнѣтації алешї
 дін парѣїда мїністерїалѣ, чї шї чѣї дін опѣ-
 зїціе с'аѣ алѣс оаменї парѣе марѣ фѣ-
 рѣ вѣзѣ шї карїї пѣнѣрѣ метал с'аѣ ранѣѣрї
 лшї мїтѣск вѣтѣл шї сѣфлѣтѣл. (Дѣ Доа
 мѣе, ка сѣ нѣ аѣлѣм пѣрѣкѣ ла камера Спѣ-
 нїїї!)

ІТАЛІА. Рома, 12 Априліе. Аїчї се вор-
 бѣше, кѣ прѣасѣнїціа са Папа ар фі дѣкларѣт
 лѣмѣрїт, кѣмѣк дѣнѣлѣ пѣнѣ ла сѣѣршїтѣл
 зїлелор салѣ ва прѣтѣста прїн тоаѣ мїжлоа-
 челе кѣте аї сѣтѣ ла мѣнѣ ан конѣра тѣ
 тѣлор мѣсѣрелор Рѣсіеї де а топї анѣр'ѣна
 єлемїнѣтеле вїсѣрїчѣці кѣ челе мїрѣне, кѣчї
 адеѣкѣ Папа се тѣме, кѣмѣк Полонїа маї тїм-
 пѣрїѣ с'аѣ маї тѣрѣїѣ прїн порѣнчїіе пѣзїше
 ва фі сілітѣ а пѣрѣсі вїсѣрїка аѣсѣанѣ шї а
 прїмі рїтѣл греѣо рѣсѣск.

Ф о і ш о р.

Брошѣрї шї скрїпѣте пѣрїодїче
 асѣпра 8нгарїеї.

(Капет.)

А доа рѣтѣчїре комїкѣ а Д. Хенселман
 єсте, кѣ ворбѣше де вѣр'о кѣтѣва орї дѣспре
 о галоманїе че с'ар фі анѣїѣват дѣпѣ кѣм
 зїче дѣлї ан 8нгарїа; ачѣаста нѣмаї ан канѣла
 дѣлї прѣсісітѣлѣ, кѣчї ан 8нгарїа нїчї кѣ аѣ
 фѣст, шї нїчї кѣ є вѣр'ѣн семнѣ дѣспре га-
 ломанїе. Шї кѣ ачѣсте соѣотѣ кѣ ам фѣ-
 кѣт дѣстѣл дорїнціе чѣтїторїлор, тѣкѣна дѣ-
 спре алѣе грѣшѣлї ненѣмѣзратѣе. Скрїпѣтѣл а-
 чѣл пѣрїодїк се ансемнеѣзѣ шї прїн неплѣ-
 кѣтѣ дїрѣкціе кѣтѣре тоѣ че нѣ є маѣїар,
 шї нѣ ворбѣше лїмѣа ачѣаста. Пе немції, че
 є дрѣнт, кѣчї маї кѣрѣцѣ, дѣспре єї зїче нѣ-
 маї, кѣ ар дорї кѣкѣрѣшї сѣ вѣзѣ ан 8н-
 гарїа формѣ немціїці, фѣрѣ аѣлѣсѣла націонал;
 паѣ. 50 шї 58 зїче, кѣ се пѣлїнг немції
 пѣнѣтрѣ лѣѣа, карѣа аѣ рїдїкат лїмѣа маѣїарѣ
 ла ранѣ де дїпломатїкѣ шї де лїмѣѣ а тѣр-
 вїлор. Дѣр Д. Хенселман, карѣе пе ворбѣше а-
 чѣсте ар тѣрѣвїї сѣ шї доѣѣѣаскѣ, кѣчї фѣрѣ
 доѣѣзї 8неле анвїновѣцїрї ка ачѣеле рѣмѣнѣ
 пѣрѣрѣа голѣе. Кѣ Славїї о мѣнѣ Д. Хен-
 селман чѣва маї асѣрѣ, шї аѣої ал аѣѣтѣ
 мѣлат шї 8н колаборатор аліат кѣ домнїа са
 Д. конѣтеле Франціск Пѣлскї, а кѣрѣї кор-
 спѣндїрї кѣ Д. конѣтелї Леон Тѣн ле амѣзр-
 тѣшѣше нѣмїтѣл жѣрнал пѣрїодїк. Д. Хен-
 селман аѣѣче маї мѣлатѣ анвїновѣцїрї дѣкѣт
 Пѣлскї. Маї наїнѣте де а мѣ слѣѣоѣї ла ачѣеле,
 тѣрѣвїїе сѣ рѣфлѣкѣтѣѣ, кѣ єѣ нїчї сѣнѣт де
 вїцѣ слав, нїчї кѣ'мї є кѣноскѣтѣ лїмѣа
 славонѣ, прїн 8рмарѣ, почїѣ лѣа асѣпрѣ'мї кѣ-
 вїнѣтеле лѣї Тачїт: „Мїе Галѣа, Отѣо, Кї-
 теллїе нїчї амї сѣнѣт кѣноскѣцї прїн 8рѣ,
 нїчї прїн іѣѣїре,“ єѣ сѣнѣт слѣѣѣдѣ орї че
 парѣїдѣ. Анвїновѣцїрїіе сѣнѣт асѣрѣ; паѣ.
 24 се зїче: „де вїне анѣрѣкарѣе, кѣї арѣ сѣ
 мѣлѣцїмїаскѣ 8нгарїа неѣрѣѣїтѣ са неаѣтѣр-
 наре шї лїберѣтѣте, рѣспѣнѣсѣл тѣрѣвїїе сѣ сѣне,
 маѣїарѣлї шї націоналїтѣцїї лѣї, фїїндѣкѣ
 чѣлѣлѣкѣтѣ поѣѣаре алѣ цѣрѣї нѣнѣмаї кѣ нѣаѣ

ажьтат ла ачєаста нїмїк, чї анкз аь кон-
 трїєзїт спрє пєдєкзї шї сурїкарє." Ёь нь
 афлз кьвзнтзл чєл потрївїт, саз нь врєаь
 сз'а афлз ла зїса ачєаста. Аь нь шїє Д.
 Хєнсєлман, кз ан рєсєоїзла чєл дє дѳз сьтє
 анї кь Тьрчїї, пєнтрз нєатьрнарєа шї лїбєр-
 татєа Ёнгарїєї аь кьрє чєл пьцїн атьта сьнцє
 дє цєрман шї слав кьт шї дє магїарь? Аь
 нь аь фѳст Іѳан Хьнїадї (Корвїн)
 Ромьнь, аь нь аь фѳст Нїколає Зрїнї
 Ён Кроат? Сз'ї фїє рьшїнє омзлзї а ан-
 тьрї аша чєва, ла карє Ён прьнк дїн школаз
 анкзї поатє да рє'нфрзньєрє. Д. Хєнсєлман
 антзрєцє маї анколо, кз комїтатьрїлє слабє,
 кроатїчє шї славоанє сє ампрѳтївєск ла тоа-
 тьз прѳпзшїрєа. Сє поатє, кз ан окїї Ёншї
 скрїїторїз карє сє цїнє дє о партїдз флз-
 єтьратїкз сє ва пьрєа а фї ачєаста пькат,
 дар ан окїї ачєлора, карїї воїск анантєрєа
 фьрз дє рєстьрнарєа, констїтьцїєї, єстє Ён
 чє асємєнєа прївїт дє чєл маї марє мєрїт.
 Чє є дрєнт, антзрїрєа Д. Хєнсєлман доведє-
 цє, кз дьмнєалзї нь кьноацє історїа дїєтєї
 дєла анзл 1825. Антрз о анвїновзцїрє а
 славілор сє потрївєцє Д. Хєнсєлман кь Пьлскї,
 кьмкз адєкз Главії дїн Ёнгарїа шїї ащєа-
 пьтз мьнтьїрєа лор дєла Норд шї Сїзд. А
 чєаста нь ва сз зїкз алтз, дєкьт а анвї-
 новзцї пє Ён попор антрїг дє крїмз ан
 контра Маїєстьцїї. Ла о асємєнєа анвїновз-
 цїрє нь тє поцї ампрѳтївї нїчї одатз дєстзл
 дє апрїєт шї сєрїос. Карє ащєапьтз мьнтьїрєа
 са дєла Ён алт чїнєва, дєкьт дєла трьпзл
 чєл лєцїлатїв ал Ёнгарїї, дєла країзл сзь
 чєл анкоронат, ачєла антр'адєвзр кз єстє
 Ён трздзторїз. Дар' ної пьтєм зїчє кь
 концїїнцз сємєацз: ан Ёнгарїа нь єстє
 трздзторїз. Пац. 91 аз Д. Пьлскї о нз-
 дєждє, кз ан скьрт сє ва вгдєа Ён чє маї
 лзмьрїт асєпра нзпзєтьрїлор славічє. Ачєа-
 єтз нздєждє о ампрьтзшєск шї єь, дар нь
 пєнтрз-кз конвєнтзл цєнєрал ал прѳтєстанцї-
 лор, дьпз кьм зїчє Д. Пьлскї, аь дєнзміт
 о комїсіє чєрчєтзтєсарє, кьчї жалбєлє Главілор
 сьнт партє марє токма ан контра ачєстьї
 конвєнт цєнєрал, чї лькрзл ва вєнї ла дєслз-
 шїрє, пєнтрз-кз сьпєрїнтєндєнцїї прѳтєстанцї
 ш'аь дєпьс нзпзєтьрїлє салє токма ла пра-
 гьл аналтзлзї трѳн.

Аша дар ан жьрналзл ачєл пєрїодїк нь
 є нїмїк єьн? Ёа єстє, шї ачєєа є артїколзл
 Д. Морїцї Дькачї. Ёл вѳрєцє кь єзгарє
 дє сєамз шї кь кьмпьт дєспрє дѳз єрѳ-
 шьрї чє аь єшїт пєнтрз Ёнгарїа ан анзл
 трєкьт. Морїцї Дькачї сє цїнє дє опѳзїцїа
 кьмпьтатз; дар ачєаста нь'а анпєдєкз а
 дєслзшї ампрєжьрзрїлє чє вїнь ла антрєбарє

анкз шї дїн партєа чєа маї ампрѳтївїтоарє.
 Воїз сз адьк ньмаї о пїлдз дєспрє ачєаста.
 Дькачї анкз сє цїнє дє ачєїа, карїї дєфлїмз
 пьртарєа прєоцїмєї католїчє ан кьсзторїлє
 амєстєкатє, кьнд адєкз нь врєаь алє вїнї-
 кьвзнтз. Дар єл нь апрѳєєазь ачєєа, ка,
 дьпз кьм врєаь ан мьлатє лѳкьрї, сз сє
 антрєвїнцєзз мїжлоачє сїлнїчє. Ёа зїчє а-
 прїєт: Дє нь врєа прєоцїмєа католїкз сз дєа
 вїнєкьвзнтарє кьсзторїїлор амєстєкатє, крєзїнд
 єа кз нь сє кьвїнє а фачє ачєаста, атьнчї
 ар фї о тїрзнїє нєдрєапьтз шї фьрз скѳп
 вьрнд а стоарчє кь пьтєрєа дєла дьнса о
 вїнєкьвзнтарє ка ачєєа." Карє прївєцє шї
 кьпрїндє антрєбарєа асфєлїз, ачєла є плєкат
 а пьнє анантє старєа лькрзлзї чєа адєвз-
 ратз, шї мїє амї парє рьз ньмаї пєнтрз-кз
 с'аь пєрдьт артїколзл Д. Дькачї антр'єн
 жьрнал пєрїодїк дє партїдз, кьпрїнзьторїз
 дє пьррї рьтзчїтє шї фаптє історїчє кь то-
 тьл фалчє. Ёрмарєа ва алєцє, дє маї є врєа-
 нїк ачєл скрїпт пєрїодїк а вѳрєї шї дє ачї
 анантє дєспрє дьнєсл.

Кѳнтєлє Іѳан Маїлат.

Парїс, 15. Апр. Гькєрньл маї мїкшѳрз
 дє кьрнд пьтєрєа марїнз ан град ансємнз-
 торїз. Шасє корькїї дє лїнїє шї о фрєгатз
 с'аь дєсармат, орї кз сє афлз ан порнїрє
 дє а фї дєсарматє. Мїнїстрзл марїнєї трї-
 мїєє порьнка ла Тьлѳн, ка тоцї матрѳзїї ан-
 єврацї сз сє слѳкоадз дїн сазьєз. Дїн ѳа-
 мєнїї лькрзторї ла фачєрєа корькїлор анкз с'аь
 дат дрьмьл ла о партє марє. Тот сємнє дє
 пачє сьнт ачєстєа, сємнє, кз домнїторїлор
 нь лє маї вїнє а цїнє пьтєрє арматз кь кєа-
 тьїєлї атьт дє марї, кь кьт ар фї ан старє
 а антємєїа сьтє дє ащєззмінтє єьнє. — Ан-
 тр'ачєєа тотьш ан Алуїр тоатє рьєфлз рьс-
 боїз шї ан 17. Априлїє ва порнї єспєдїцїа
 чєа марє асєпра Аравїлор.

ПРВЦЬЛ БЬКЯТВОЛОР АН БЯШОВ.
 ла Б. Маїз к. н. (Ан канї дє вальтє.)

О ГЛЄАТЗ ДЄ АРДЄАЛ.		РФ.	Крї
Чєа маї фрьмос		5	12
» дє мїжлѳк	грзь	4	42
» дє жоє		4	15
Єзкьрєц		4	12
Єзкарє		3	30
Єрзьл		3	30
Євзєл		2	36
Хїрїшка.		4	24
Мьлалїл		2	36
Кькьрзьзл		3	48